

mandsbrug; men Handelen skal ske ved frivillig Overenskomst om Prisen, saaledes at den, der byder mest, faar Jorden, uanset om den skal bruges til Sammenlægning med anden Jord eller til Oprettelse af Husmandsbrug. Det forekommer mig ikke at være klart udtrykt i Paragraffen, hvad Meningen er. Dernæst medfører Bestemmelsen en hel Del administrative Vanskeligheder. Det er allerede fremhævet af mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Povlsen, og den højtærede Kirkeministers Modbemærkninger var ikke fyldestgørende. Hvis den, der byder højst, faar Jorden, og den Sum, de enes om, bliver Grundlaget for de fremtidige Afgifter — de Omvurderinger, der finder Sted, vil finde Sted paa Grundlag af den først aftalte Pris —, vil Forholdet meget ofte blive noget vanskeligt, naar de almindelige Regler i Loven af 4. Oktober 1919 skal gælde for Byggelaan og Byggetilskud. Jeg tror, det vil blive vanskeligt at finde en Form for Administration, som kan blive rigtig og retfærdig. Men det væsentligste for mig er at faa Klarhed over, hvor frit de sønderjydske Menighedsraad er stillet ved deres Dispositioner over Jorden, om den skal anvendes til Udstykning eller skal være en almindelig Salgsvarer. Jeg er heller ikke helt klar over, hvilken Betydning det kan have, at man indfører dette ovenfor nævnte nye Princip. Hvis Menighedsraadet staar overfor en Køber, som er meget ivrig for at faa det paa-gældende Stykke Jord og vil give en meget betydelig Pris for det, endogsaa over, hvad der er rimeligt og rigtigt, er det et noget farligt Princip at komme ind paa, da alle kommende Brugere af denne Ejendom, uanset Konjunktursvingningerne, vil være bundet til den Jordafgift, som er betinget af denne uheldige Handel.

Kirkeministeren (J. C. Christensen):

Det maa dog være klart for den ærede Fore-spørger og i øvrigt for alle andre, at naar det bestemmes, at Jorden ved de sønderjydske Embeder kan afhændes efter Reglerne i Lov af 4. Oktober 1919, maa det være Meningen, at Jorden skal anvendes til Husmandsbrug; thi skulde det være en almindelig Handel Mand og Mand imellem ganske uanset Loven af 4. Oktober 1919, behøvede man slet ikke at have nævnt denne Lov. Selvfølgelig gælder Reglerne i denne Lov om Jordens Anvendelse til Husmandsbrug og i visse Tilfælde ogsaa Sammenlægning med mindre Landbrug. De Undtagelser, man tilsigter at gøre, skal gaa ud paa at lempe Reglerne i Loven, saaledes at alle og enhver kan se og for-

staa, at det er Præsteembederne, der har Ejendomsretten til Jorden, at det er Arvefæste, der bliver indført. Med Hensyn til Kritikken overfor, at Jorden afhændes til den, der byder mest, skal jeg bemærke, at naar man indfører den Regel, at Jorden afstaas ifølge fri Overenskomst mellem Parterne, bliver Spørgsmaalet om, hvem der byder mest, jo ogsaa brændende. Heroppe praktiserer vi jo Loven saaledes, at der sker en Vurdering, og der tages ikke Hensyn til, hvem der byder mest, men til, hvilke Kvalifikationer vedkommende har, o. s. v.; men man maa finde sig i at lempe det saaledes dernede, at Menighedsraadene kan tage imod et Tilbud, som synes dem bedre end andre. At det kunde medføre saa uheldige Forhold som, at en eller anden, blot for at komme i Besiddelse af en særlig Parcel, bød rent ovenud forkert, saa det blev alt for dyrt, er jo muligt; i alt Fald i Tanken kan man meget godt eksperimentere med saadanne Tilfælde. Men naar man fører Tanken videre, vil det sandsynligvis ende med, at vedkommende gaar fallit og maa gaa fra Ejendommen, og da maa denne falde tilbage til Herlighedsejeren, som maa søge at faa den afhændet paa ny paa rimeligere Maade. Jeg synes derfor ikke, at dette Eksempel kan være saa afskrækkende. Men endelig maa det ærede Medlem jo have lagt Mærke til, at i Slutningen af denne Paragraf staar der, at Brugs- eller Salgskontrakter altid skal godkendes af Kirkeministeriet. Naar dette er Tilfældet, og det er der ingen, der har gjort Indsigelse imod, vil aabenbare Urimeligheder, som maatte forekomme, blive forelagt Kirkeministeriet, og jeg antager ikke, Kirkeministeriet vilde godkende dem og navnlig ikke godkende saadanne, som rent og skært gik imod Reglerne om Afhændelse til Husmandsbrug. Sønderjyderne kan ikke have noget imod, at Brugs- og Salgskontrakterne skal godkendes af Kirkeministeriet, for efter den hidtil bestaaende Lovgivning dernede kan de ikke sække noget bort fra Præsteembederne uden Konsistoriets Godkendelse, de har ikke i den Grad haft Ret til at behandle Jorden, som de vilde, at de frit kunde afhænde den uden at tage Hensyn til de kirkelege Myndigheder.

Jeg tror, at gennemgaaende vil den Affattelse, der her findes, være brugelig; denne Affattelse er fremkommet efter Forhandling med sønderjydske Rigsdagsmænd, og skulde der være enkelte Punkter, som kunde affattes klarere og bedre, er jeg villig til at forhandle videre derom mellem anden og tredie Behandling —, det har jeg